

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ι Ε Ρ Α Μ Η Τ Ρ Ο Π Ο Λ Ι Σ Θ Η Β Ω Ν κ α ι Λ ε β α δ ε ι α ς

Ο ΑΣΘΕΝΗΣ ΑΔΕΛΦΟΣ

Όταν ο Αδάμ είδε την Εύα είπε: «Τούτο νυν οστούν εκ των οστέων μου και σαρξ εκ της σαρκός μου» (Γεν. 2,23). Δηλαδή είναι σώμα μου, είναι προέκταση του εαυτού μου, είναι γέννημα από μένα. Είναι ομοούσια και ομότιμη ύπαρξη με μένα. Και φυσικά αυτή θα είναι βοηθός μου, σύντροφός μου, συνεργάτης μου. Η ευτυχία της ευτυχία μου, η χαρά της χαρά μου και η πρόοδος της πρόοδος μου. Όταν αργότερα ο Αδάμ θα πει στο Θεό ότι η γυναίκα που του έδωσε βοηθό έγινε αιτία της καταστροφής του, ο άγιος Χρυσόστομος θα του πει: «Ας πρόσεχες από σένα εξαρτάτο να παραμείνει βοηθός και να την συγκρατήσεις από την καταστροφή, αντί να παρασυρθείς και συ από αυτήν».

Ο Ιακώβ, όταν συναντά μετά είκοσι χρόνια τον αδελφό του Ησαύ, αν και ο Θεός τον ευλόγησε να είναι ο κύριος του Ησαύ και εκείνος δούλος του, εν τούτοις ονομάζει τον εαυτό του υπηρέτη του, τον θεωρεί κύριό του, τον προσκυνά επτά φορές και του ζητά να λάβει τα πλούσια δώρα που του προσφέρει. Κι όταν εκείνος αρνείται του λέγει: «Αν μ' αγαπάς, Δέξου τα δώρα μου· εγώ στα προσφέρω από την καρδιά μου, γιατί είδα το πρόσωπό σου σαν πρόσωπο του Θεού και πολύ θα ήθελα να έχω την εύνοιά σου (Γεν. 33,10). Ο Ιακώβ δεν βλέπει τον αδελφό του απλώς σαν σάρκα του και ομοούσιό του, όπως ο Αδάμ είδε την Εύα, αλλά σαν πρόσωπο του Θεού, αφού είναι πλασμένος κατ' εικόνα και καθ' ομοίωση, ασχέτως αν δεν είχε την πνευματικότητα που είχε εκείνος. «Εικών εμί της αρρήτου δόξης σου, ει και στίγματα φέρω πταισμάτων» ψάλλει ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός στην νεκρώσιμη ακολουθία. Πόσο ταπεινώθηκε ο Ιακώβ και με πόση αγάπη και σύνεση φέρθηκε στον αδελφό του, για να τον εξευμενίσει και να αγαπηθούν ξανά!

Ο Κύριος στην παραβολή της Κρίσεως που διαβάζεται στην Εκκλησία μας σήμερα, λέγει ότι, όταν δείτε πεινασμένο, διψασμένο, μετανάστη και γενικά ξένο, γυμνό, ασθενή, φυλακισμένο (!), τότε να ξέρετε βλέπετε εμένα. Η συμπεριφορά σας απέναντι στους ανθρώπους αυτούς είναι ουσιαστικά συμπεριφορά απέναντί μου. Θα με δείτε σαν φως αν φερθείτε θετικά, σαν φωτιά αν φερθείτε αρνητικά (Ματθ. 25,31-46).

Ο απόστολος Παύλος όμως στο σημερινό αποστολικό ανάγνωσμα μας ενημερώνει ότι υπάρχουν όχι μόνο σωματικά ασθενείς αλλά και πνευματικά. Εφιστά δε την προσοχή ότι οι έχοντες πλήρη θεολογική γνώση, αν αδιαφορήσουν για τους ασθενείς αδελφούς, που δεν κατέχουν την θεολογική αλήθεια και άγονται και φέρονται από λανθασμένες απόψεις, και έτσι γίνουν αιτία με την ασύνετη συμπεριφορά τους να χαθούν εντελώς, να γνωρίζουν ότι ουσιαστικά «εις Χριστόν αμαρτάνουν»! Κι αν θέλουν να είναι σωστοί θα πρέπει να θυσιάσουν την ελευθερία τους χάριν της σωτηρίας των αδελφών.

Ο ι. Χρυσόστομος, ερμηνεύοντας την Α' προς Κορινθίους επιστολή του αποστόλου Παύλου και φθάνοντας στο χωρίο 10,24, το οποίο λέγει «Μηδείς το εαυτού ζητείτω, αλλά το του ετέρου έκαστος», αναφέρει τα εξής αξιοπρόσεκτα και σημαντικά για την κατά Χριστόν τελείωση: «Η πιο τέλεια και μεγάλη εντολή του Χριστού, η πιο ψηλή κορυφή που μπορεί να φθάσει ο άνθρωπος, η πιο σωστή μέθοδος για επιτύχουμε το «καθ' ομοίωση» είναι το να ενδιαφερόμαστε όχι για το συμφέρον το δικό μας αλλά για το

συμφέρον των άλλων». Και συνεχίζει ο ι. πατήρ λέγοντας «Τίποτε δεν είναι τόσο σπουδαίο και σημαντικό ούτε σε αναδεικνύει άξιο μιμητή του Χριστού, όσο το να φροντίζεις για τον πλησίον σου και να ενδιαφέρεσαι πρώτα για κείνον και μετά για σένα. Κι αν ακόμη νηστεύεις ή κοιμάσαι κάτω για άσκηση, ή τρως στάχτη, ή θρηνείς συνεχώς για τις αμαρτίες σου, για τον πλησίον όμως δεν φροντίσεις, τίποτα μεγάλο δεν έκανες και είσαι πολύ μακριά της κατά Χριστόν τελειώσεως».

Και ο ιερός πατήρ δεν αρκείται να τονίσει θεωρητικά μόνο αυτή την αλήθεια, αλλά προχωρεί, και παρουσιάζοντας την ζωή των βιβλικών προσώπων, δείχνει μέσα από την πράξη της ζωής το πόσο σωστή είναι η διδασχή του. Έτσι Παύλος, π. χ., υπομένει τα πάντα, γίνεται «τοις πάσι τα πάντα», δεν παίρνει δεκάρα τσακιστή από κανένα, υποδουλώνεται σ' όλους, συμμορφώνεται πολλές φορές με τα καπρίτσια και τις ιδιορρυθμίες των ανθρώπων, εφ' όσον βέβαια δεν είναι αμαρτωλές, φθάνει στο σημείο να ζητάει να γίνει «ανάθεμα» (Ρωμ. 9,3), αρκεί να σωθούν οι συγγενείς του κατά σάρκα, οι αδελφοί του Ιουδαίοι. Και ο Θεός τον καθιστά ουρανοβάμονα, τον αναδεικνύει στόμα του και πρώτο των αποστόλων.

Ο απόστολος Παύλος, ο οποίος μας μίλησε για τους πνευματικά ασθενείς, στο Η' κεφάλαιο της Α' προς Κορινθίους επιστολής, εξετάζει το θέμα της βρώσεως των ειδωλοθύτων. Δηλαδή των κρεάτων που προσφερόταν στους ειδωλολατρικούς ναούς και, επειδή ήταν πολλά, οι ιερείς τα πουλούσαν στα κρεοπωλεία της εποχής και υπήρχε πρόβλημα μήπως και τα αγοράσουν και χριστιανοί χωρίς να το ξέρουν. Ο Παύλος διατείνεται, αφού δεν υπάρχουν άλλοι θεοί και οι θεοί των εθνών είναι ανύπαρκτοι, ουσιαστικά δεν υπάρχουν είδωλα και δεν μας μολύνουν, αν τα φάμε ως απλά κρέατα και τίποτα παραπάνω. Αλλά σε αυτή τη γνώση δεν μπορούν να προχωρήσουν οι ασθενείς και αθεολόγητοι αδελφοί, οι οποίοι τα θεωρούν ότι έχουν ειδωλολατρικές ιδιότητες και μπορούν να τους μολύνουν.

Συνεπώς πρέπει να προσέξουμε η γνώση μας μη γίνει αιτία να σκανδαλιστούν οι ασθενείς αδελφοί και χαθούν υπάρξεις για τις οποίες ο Χριστός απέθανε. Η γνώση μας κάνει εγωιστές και περιφρονητές των άλλων, αλλά η αγάπη οικοδομεί την Εκκλησία. Χρειάζεται λοιπόν να έχουμε νουν Χριστού και διάκριση και να φερόμαστε ανάλογα, θυσιάζοντας την ελευθερία μας και την γνώση μας, γιατί μπορεί στην προσπάθειά μας να βγάλουμε τα ξιζάνια της αγνωσίας και των δεισιδαιμονιών να καταστρέψουμε και το στάρι. Θα πρέπει να δυναμώσουμε τους αδελφούς μας θεολογικά πρώτα και μετά να επιχειρήσουμε το σωστό. Μέχρι τότε πρέπει να σεβόμαστε την αδυναμία τους. Γι' αυτό ο Παύλος προτιμά να μη φάει κρέας καθόλου σε όλη του την ζωή, για να μη σκανδαλίσει κάποιο ασθενή αδελφό.

Φυσικά υπάρχουν και ζητήματα που δεν μπορούμε να κάνουμε πίσω, άσχετα αν σκανδαλίζονται κάποιοι, γιατί η ευθύνη είναι δική τους. Αν κάποιος σκανδαλίζεται, γιατί ο φίλος του ή ο συγγενής του ή ο γνωστός του κοινωνεί συχνά, ή προσεύχεται πολύ, η μετανοεί πολύ, η ελεεί πολύ ή συγχωρεί τους εχθρούς του και άλλα παρόμοια, σε αυτή την περίπτωση δεν έχει συνείδηση ασθενή, αλλά συνείδηση κακή και αμαρτωλή. Ο Κάιν σκανδαλίστηκε με τη θυσία του αδελφού του Άβελ, ο Φαρισαίος με την μετάνοια του Τελώνη και ο πρεσβύτερος υιός με την αγάπη του πατέρα για τον νεώτερο άσωτο. Οι φαρισαίοι και οι γραμματείς σκανδαλιζόταν, γιατί ο Χριστός συναναστρεφόταν με αμαρτωλούς. Έτσι αυτοκαταστρέφονται από μόνοι τους.

Αρχμ. Μελέτιος Απ. Βαδραχάνης